

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.34$) โดยด้านผู้เรียนมีความสุขระดับมาก ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.39$) ด้านผู้สอนมีความสุขระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.43$) ด้านสภาพแวดล้อมมีความสุขระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.41$) และด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นมีความสุขระดับมาก ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.44$)

2. ความสุขในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = -.094$)

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์การเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านผู้เรียน นักเรียนมีความสุขอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนที่มีความสุขอาจจะมาจากการที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงส่งผลให้มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส สนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำในวิชาคณิตศาสตร์ส่งผลให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชอบเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้เรียน มีความสนใจและตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ สามารถนำความรู้จากการเรียนคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความต้องการและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ทั้งยังได้รับการยอมรับจากครูผู้ปกครองและเพื่อนๆว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถส่งผลให้ตัวผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนคณิตศาสตร์ ด้านผู้สอนนักเรียนมีความสุขอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าลักษณะของครูผู้สอนในทุกๆด้าน ที่แสดงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆออกมาให้นักเรียนเห็น เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะสามารถดำเนินไป หรือประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ นั่น ความพร้อมของผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด นอกจากนี้ยังมีบุคลิกภาพ พฤติกรรมและเจตคติของผู้สอน ที่แสดงออกต่อผู้เรียนก็มีส่วน หากผู้สอนมีความเมตตา จริงใจ และเข้าใจในพฤติกรรมของผู้เรียน ไม่เลือกปฏิบัติ ยิ้มแย้มแจ่มใส นักเรียนก็จะเกิดความรู้สึกปลอดภัยและไว้วางใจผู้สอน ทำให้เกิดความสบายใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อมนักเรียนมีความสุขอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความสามารถเข้าใจหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนของผู้บริหาร รวมไปถึงงบประมาณ ระบบการบริหาร ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ และความพร้อมของอาคารสถานที่ บรรยากาศในห้องเรียนมีความปลอดภัย แสงเข้าถึงบริเวณ โรงเรียนสะอาด สะดวกสบาย มีที่ให้พักผ่อนในช่วงพักกลางวัน อุปกรณ์การเรียนสำหรับวิชาคณิตศาสตร์ มีความพร้อม สามารถให้เด็กได้สัมผัสของจริงได้ ก็จะทำให้เด็กเกิดความสนุกในการที่จะเรียนรู้ ไม่เกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน และด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

นักเรียนมีความสุขอยู่ในระดับมาก แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวนักเรียนกับบุคคลรอบตัว เช่นพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในชั้น หรือเพื่อนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การช่วยเหลือและการทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้สึก ว่าตนเองมีผู้ที่คอยช่วยเหลือไม่ใช่เรียนแบบโดดเดี่ยว เมื่อมีเรื่องไม่เข้าใจจากการสอนของครูก็สามารถปรึกษาเพื่อนหรือบุคคลรอบตัวเองได้ สอดคล้องกับแนวคิดของคันทันนี่ นัตรคุปต์ และคนอื่น ๆ (2544 : 124-141) กล่าวว่า การที่เด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุขจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญ ดังนี้

สิ่งสำคัญสิ่งแรก คือสุขภาพร่างกาย และความปลอดภัยจากยาเสพติด ถ้าเด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บก็มีความสุข แต่ถ้าเด็กป่วยเป็นโรคบางอย่างที่ทำให้เกิดความเจ็บปวด ก็จะทำให้ไม่มีความสุข นอกจากนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความปลอดภัยจากยาเสพติด มีผลงานวิจัยที่มีความสำคัญมาก พบว่า เด็กที่ทดลองเสพยาเสพติดก่อนอายุ 16 ปี มักจะมีโอกาสติดยาได้มากกว่ากลุ่มเด็กที่ทดลองเสพยาเสพติดหลังอายุ 16 ปี นอกจากนี้ผลการวิจัยมากมายชี้ให้เห็นว่าบทบาทของพ่อแม่และครูมีความสำคัญอย่างมากต่อการติดยาเสพติดของเด็กดังนั้นการที่พ่อแม่และครูให้ความรัก ความเข้าใจ ความใส่ใจและความเอื้ออาทร ก็เป็นการเพิ่มความสุขลดความทุกข์ในชีวิตเด็ก

สิ่งสำคัญที่สอง คือภาวะทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ การที่เด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุข เด็กจะต้องไม่เกิดความเบื่อหน่าย ไม่รู้สึกถึงความจำเป็นที่จะต้องเรียน หรือถูกบังคับให้เรียน หน้าที่สำคัญของครูและพ่อแม่ คือพยายามให้เด็กเกิดความสนใจ เกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่กำลังเรียนเป็นสิ่งที่มีความหมาย เรียนแล้วรู้ว่าจะไปใช้ประโยชน์อะไรได้ หน้าที่ที่สำคัญของครู คือพยายามให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ โดยครูต้องกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในสิ่งที่ต้องศึกษา หรือสิ่งที่มีอยู่ในหลักสูตร ครูต้องใช้จิตวิทยาในชั้นเรียนที่จะช่วยให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข คือเด็กต้องมีความคิดในทางบวก เด็กต้องมีความรู้สึกว่าเขาสามารถจะทำได้ เขามีความเชื่อมั่นในตัวเองว่าเขาเป็นคนที่มีความสามารถ ซึ่งครูสามารถจะช่วยให้ในห้องเรียน โดยการที่ครูใช้จิตวิทยาในชั้นเรียนเปิด โอกาสให้เด็กคิดเอง ทำเองแก้ปัญหาเอง นอกจากนี้ คำพูดของครูจะมีอิทธิพล อย่างมหาศาลในการที่จะทำให้เด็กมีความสุข ถ้าหากเด็กทำสิ่งที่ดี และแปลกใหม่ก็ควรได้รับคำชมจากครู เหมือนกับเขาได้รับรางวัล ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงระเบียบวินัยในชั้นเรียนด้วย นอกจากการพัฒนาทางความคิดสติปัญญาแล้วครูควรสร้างอีคิว (EQ) หรือการพัฒนาความสามารถในการควบคุมอารมณ์ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรียนอย่างมีความสุข ทำให้ห้องเรียนมีความสุข

สิ่งสำคัญที่สาม คือกระบวนการศึกษาโดยเฉพาะการประเมินผล ควรมีการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กในส่วนเนื้อหาและกระบวนการที่ควรจะเป็นตามระดับชั้นเรียนและความสอดคล้องกับอายุ เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กจะต้องได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมมากน้อยเพียงไรจึงจะทำให้เขาทำได้เต็มตามศักยภาพ มากกว่าที่จะมีการประเมินผลและนำมาจัดอันดับให้เด็กซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดี และทำให้ไม่เกิดความสุขในชั้นเรียน

สิ่งสำคัญที่สี่ คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียน การเรียนรู้ที่มีความสุขส่วนหนึ่งอยู่กับตัวบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ครู เด็กสนใจเรียนวิชานั้น ๆ เพราะว่ารักครู เมื่อเด็กรักครู เด็กก็อยากทำตัวเป็นคนดี อยากทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อที่ครูจะได้ชื่นชม การที่ครูรักและเข้าใจเด็ก ไม่ได้หมายความว่าครูต้องตามใจเด็กทุกอย่าง ครูที่เด็กรักไม่ใช่ครูที่ตามใจเด็ก แต่เป็นครูที่ทราบเวลาไหนควรเข้มงวด เวลาไหนควรจะโอบอ้อม และที่สำคัญคือเป็นครูที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าการถึงแม้งานของเขาจะยังไม่สำเร็จ มีข้อบกพร่อง แต่ก็มีความสามารถระดับหนึ่ง และให้กำลังใจว่าเขามีความสามารถที่จะทำต่อไปได้ ความรู้สึกรักเด็กเข้าใจเด็กของครู คือสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กรักครู ชอบครูและสนใจอยากเรียน ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้

สิ่งสำคัญที่ห้า คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้าใจระบบการศึกษาว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีความสุข ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้าใจศักยภาพของเด็กและส่งเสริมตามความสามารถที่เด็กมี ต้องเข้าใจว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงควรมีความคาดหวังในตัวลูกตามความเป็นจริง คาดหวังให้เขาพยายามเต็มที่และยอมรับในความสามารถเท่าที่ทำได้ ไม่ควรคาดหวังและเคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เขาทำไม่ได้และไม่อยากทำ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ลักษณะความสุขทางการเรียนทุกๆด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยและผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยศึกษามา ทั้งนี้เป็นเพราะในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจความสุขโดยใช้แบบวัดความสุขที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำไปให้นักเรียนประเมินตนเองและตอบแบบวัดตามความรู้สึกในห้วงระยะเวลาหนึ่ง โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีสภาพด้านตัวผู้เรียน ผู้สอน เพื่อนๆและบุคคลรอบข้าง รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การที่นักเรียนตอบว่ามีความสุขในการเรียนอาจมิได้เกิดจากความสุขในการเรียนที่แท้จริง การใช้ผลการทดสอบ O-NET มาเป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์กับความสุขเป็นอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผลการวิจัย

ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากเรื่องที่สอบบางเรื่องนักเรียนอาจเรียนผ่านมาเป็นเดือนเป็นปี บางเรื่องที่เรียนไปแล้วก็ลืม เนื้อหามากทบทวนไม่ทัน นักเรียนมีความวิตกกังวลกลัวจะทำข้อสอบไม่ได้ ประกอบกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อ ที่นักเรียนกลัวว่าจะสอบเข้าศึกษาต่อใน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงไม่ได้ จึงส่งผลให้คะแนนการทดสอบ O-NET ต่ำ แต่อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้แม้ว่าผลได้จะไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่มีข้อค้นพบในหลายๆ ประเด็นที่สามารถนำมาเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้หลายประการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการเก็บข้อมูลสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ควรเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และแยกเก็บทีละองค์ประกอบ
2. ควรนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสุขทางการเรียน ในระดับชั้นอื่นๆ และวิชาอื่นๆบ้างให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการวัดประเมินผลปลายปีของโรงเรียน